

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Grzegorz Puda

Warszawa, data: r. 27.04.2023r.

znak sprawy: DSR-Vab.6814.1.2023.KOB

identyfikator koszulki: 2291731

telefon: 22 273 71 95

e-mail: katarzyna.oldak-bulanowska@mfi.pr.gov.pl

Pan Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Dotyczy: działań podejmowanych przez MFiPR w zakresie zapewnienia zgodności wydatkowania funduszy Unii Europejskiej przez jednostki samorządu terytorialnego z horyzontalną zasadą równego traktowania i niedyskryminacji

Szanowny Panie Rzeczniku,

w nawiązaniu do pisma Pana Rzecznika (XI.505.1.2023.JJ) z dnia 13 lutego br., oraz mojego pisma z dnia 24 lutego br. (DSR- Vab.690.4.2023.MB), pragnę ponownie podkreślić, że przestrzeganie zasad horyzontalnych jest prawnym obowiązkiem wszystkich instytucji i podmiotów zaangażowanych w programowanie, wdrażanie, monitorowanie, ewaluację, informację, promocję oraz kontrolę funduszy europejskich, w tym także jednostek samorządu terytorialnego (JST) uczestniczących w tym procesie. Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej podejmuje działania mające na celu zapewnienie odpowiedniego systemu weryfikacji zgodności przyznawania oraz wydatkowania funduszy Unii Europejskiej z horyzontalną zasadą równego traktowania i niedyskryminacji.

Po pierwsze, w celu kompleksowego zapewnienia przestrzegania zasad horyzontalnych UE przez podmioty ubiegające się o fundusze unijne zostały przyjęte wytyczne Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027 (dalej również Wytyczne). Przedmiotem Wytycznych jest zapewnienie zgodności przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji

programów z zasadami horyzontalnymi: zasadą równości szans i niedyskryminacji oraz zasadą równości kobiet i mężczyzn, a także zapewnienie spójnego podejścia w tym zakresie w ramach programów i projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Funduszu Spójności (FS) i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST). Wytyczne są skierowane do wszystkich instytucji uczestniczących we wdrażaniu programów współfinansowanych ze wspomnianych funduszy. Nakładają one obowiązki na te instytucje – głównie na Instytucje Zarządzające (IZ) programami - w zakresie przestrzegania zasad horyzontalnych na wszystkich wspomnianych powyżej etapach.

Odnosząc się do samego procesu ewaluacji, na który zwrócił Pan Rzecznik uwagę w swoim piśmie, to kwestia uchwał dyskryminujących nie była jeszcze przedmiotem ewaluacji prowadzonych przez ministra ds. rozwoju regionalnego. Niemniej jednak, realizacja zasad równościowych w procesie wdrażania funduszy Polityki Spójności była już przedmiotem badań ewaluacyjnych. Badanie dotyczące *stosowania zasady równości kobiet i mężczyzn oraz zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami* zostało przeprowadzone w 2021 r. Jednocześnie, w okresie programowania 2021-2027 planowane są ewaluacje w zakresie realizacji zasad horyzontalnych, w tym zasady niedyskryminacji, przy wdrażaniu polityki spójności w Polsce. Zgodnie ze wspomnianymi Wytycznymi każda IZ powinna przynajmniej raz w okresie programowania 2021-2027 przeprowadzić analizę sposobu wdrażania programu w zakresie jego zgodności z zasadami równościowymi.

Po drugie, w zakresie zapewnienia odpowiedniego sposobu weryfikacji przestrzegania zasady niedyskryminacji przez JST, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej podjęło prace nad przygotowaniem jednolitego brzmienia horyzontalnego kryterium wyboru projektów dotyczącego niedyskryminacji oraz propozycję wspólnego sposobu weryfikacji spełnienia tego kryterium dla wszystkich programów. Kryterium to będzie stanowić instrument pozwalający na wykluczenie z procesu ubiegania się o środki unijne JST, niezależnie od szczebla, które utrzymują w mocy dyskryminujące akty prawa miejscowego, jak również podmiotów zależnych od tych JST oraz podmiotów kontrolowanych przez takie JST.

Zgodnie z propozycją wskazaną w moim piśmie z dnia 24 lutego br., weryfikacja ww. kryterium mogłaby odbywać się poprzez wykorzystanie opracowanej przez Pana Rzecznika listy gmin i powiatów dostępnej obecnie na stronie BIP BRPO <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-uchwaly-anty-lgbt-samorzady-odpowiedzi-kolejne> . W mojej opinii zapewniałaby ona skuteczną - nie opierającą się tylko na oświadczeniu beneficjenta – formę monitorowania przestrzegania zasady niedyskryminacji przez JST na potrzeby ww. kryterium wyboru projektów. W tym kontekście konieczne jest jednak zasięgnięcie opinii Pana Rzecznika na temat możliwości wykorzystania tych informacji oraz dalszych planów Pana Rzecznika odnośnie utrzymania ich dostępności, aktualizacji oraz ewentualnego poszerzenia.

W związku z powyższym pragnę jeszcze raz zwrócić się do Pana Rzecznika z prośbą o odniesienie się do propozycji weryfikacji spełnienia kryterium na podstawie informacji dostępnych w BIP BRPO i przekazanie odpowiedzi na pytania dotyczące zapewnienia aktualizacji listy gmin i powiatów, na terenie których obowiązują dyskryminujące uchwały, oraz przyjętych kryteriów i metodologii w procesie opracowywania ww. listy.

Z poważaniem

